

طرح‌های مراقبتی

روان‌پرستاری

کاترین م. فورتیناش

ترجمه : محمد آقاچانی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گاهان (روان‌پرستان)

ویراستار علمی : محسن کوشان

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار (روان‌پرستان)

اندیشه رفیع
ناشر کتب علوم پزشکی
www.andisherafi.com

سرشناسه :
عنوان و نام پدیدآور: طرح‌های مراقبتی روان پرستاری / [کاترین فورتناش، پاتریشیا هولودی - ورت] : ترجمه محمد آقاجانی؛ ویراستار علمی محسن کوشان.
مشخصات نشر : تهران: اندیشه رفیع، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری : ۱۶ عصف: جدول، نمودار.
شابک : ۲۴۹۰۰۰ ریال - ۴-۳۴۰-۹۸۷-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
عنوان اصلی: Psychiatric nursing care plans, 5th. ed
یادداشت: ترجمه‌ی ویراست قبلی کتاب حاضر تحت عنوان «اختلالات روانی و مراقبت‌های پرستاری» توسط انتشارات کنکاش: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان در سال ۱۳۸۳ منتشر شده است.
اختلالات روانی و مراقبت‌های پرستاری.
روان پرستاری
موضوع :
عنوان دیگر :
موضوع :
شناسه افزوده :
شناسه افزوده :
شناسه افزوده :
شناسه افزوده :
رده بندی کنگره :
رده بندی شریبی :
شماره کتابشناسی ملی :
RC۴۴۰/۳۱۳۹۱/۹۶۴۰ - ویراستار
۶۱۰/۷۳
۲۶۹۹۶۱

نام کتاب:	طرح‌های مراقبتی روان پرستاری
مؤلف:	کاترین م. فورتناش
ویراستار علمی:	محسن کوشان
مترجم:	محمد آقاجانی
ناشر:	انتشارات اندیشه رفیع
حروف چینی:	محمد بهمنی
گرافیک متن:	مژده قادری
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۱
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
لینوگرافی:	ندای دانش
چاپ:	نگرش
صفافی:	افشین
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۹۸۷-۳۴۰-۴
قیمت:	۲۴۹۰۰ تومان

دفتر مرکزی: اندیشه رفیع

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری
مقابل اداره پست - ساختمان ۱۲۶ - طبقه دوم - تلفکس: ۶۶۹۵۰۳۹۳
تلفن: ۶۶۹۷۰۵۱۸ - ۶۶۹۷۰۵۱۷ - ۶۶۹۷۱۴۱۴

نمایندگی های فروش:	
• بابل	کتابفروشی اندیشه
• مشهد	کتابفروشی مجد دانش
	معاونت پژوهشی جهاد دانشگاهی
• تبریز	کتابفروشی شیرنگ
	کتابفروشی بابک
• شیراز	کتابفروشی جمالی
	انتشارات دانشگاه شیراز
• کرمان	کتابفروشی پایروس
• ارومیه	شاهد و ایثارگران
• اردبیل	کتابخانه خیام
• اهواز	کتابفروشی رشد
• خرم آباد	کتابفروشی نشر و قلم
• زاهدان	کتابفروشی بیماری های خاص
• مگرگان	کتابفروشی جلالی
• قم	کتابفروشی فانوس اندیشه
• بوشهر	نمایشگاه دائمی دانشگاه پزشکی

ویرایش پنجم کتاب "طرح‌های مراقبتی روانپرستاری" مبین تلاش‌های بی‌وقفه ما در ارائه اطلاعات جدید در زمینه برنامه‌های مراقبتی روانپزشکی به خواننده است. این کتاب دربرگیرنده نتایج تحقیقات در هر دو حوزه پرستاری بهداشت روانی- روانپرستاری و روانپزشکی با پایه و اساس علمی محکم هم از نظر محتوایی و هم از نظر ساختاری است. هدف ما- ادغام کردن اکتشافات جدید در بیولوژی و تکنولوژی با هنر تعاملی پرستاری- در سرتاسر این کتاب منعکس شده است. در این نسخه، بسیاری از اکتشافات و یافته‌های قابل توجه در پژوهش‌ها و مداخلات علمی جدید که از "دهه مغز" (دهه ۱۹۹۰) آغاز شده و تا قرن بیست و یکم ادامه دارد، مورد توجه و بررسی قرار گرفته است.

هدف اصلی این کتاب، راهنمایی و تعلیم پرستاران در ارائه مراقبت‌های کیفی مناسب و حرفه‌ای به بیماران روانی در تمام مراکز از طریق پاسخگویی به نیازهای روانی- اجتماعی بیماران مبتلا به اختلالات روانی می‌باشد و مشکلات روحی- روانی‌شان را نیز مرتفع سازد. علاوه بر این به مددجویان تارسیدن به بالاترین سطح ممکن از تمامی روانی- اجتماعی و حفظ آن یاری رساند. تنوری و عمل برای کمک به مددجو به منظور فائق آمدن بر چالش‌های مداومی که در سیستم ناپایدار ارائه خدمات بهداشتی وجود دارند، درهم ادغام می‌شوند. واژگان مربوط به یک رشته از روش‌ها از رشته‌های دیگر متمایز می‌سازد که این لغات در تعریف اهداف این رشته عامل مهم و کلیدی به شمار می‌رود. این امر به ویژه در حرفه روانپرستاری و روانپزشکی صدق می‌کند. به کارگیری یک زبان منسجم و مشترک در سرتاسر این کتاب به مددجو در کاهش اضطراب و افزایش سرعت فراگیری و در نتیجه یادگیری بهتر مطالب روانپرستاری یاری می‌رساند، همانگونه که در نسخه‌های پیشین کتاب برنامه‌های مراقبت روانپرستاری، مفاهیم با بهره‌جویی از زبان توصیفی و مثال‌های واقعی و با کاربرد درست واژه‌های تخصصی تصریح شد.

به کارگیری یک زبان مشخص و پاسخ‌های واقع‌گرایانه مددجو و خانواده وی در مقابل استرس ناشی از بیماری‌های روانی، از مفاهیم گنج‌کننده و مبهم برای کسانی که تازه وارد حیطه روانپرستاری شده‌اند و در مورد به کارستن و بیان مطالب درست به مددجویان و خانواده‌هایشان نگرانی و اضطراب دارند، ابهام‌زدایی می‌کند. ما معتقدیم با داشتن یک زبان پرستاری مشترک و مختص به این رشته، پرستاران در هر کجا که باشند می‌توانند به راحتی با یکدیگر و با متخصصان بهداشت و سلامت ارتباط برقرار کنند. حمایت‌های مستمر مادر این زمینه و استفاده از الگوی به اثبات رسیده NANDA در تشخیص پرستاری دلیلی بر این مدعاست. به منظور انسجام هرچه بیشتر متن از حوزه‌ها و استانداردهای روانپزشکی و عملکرد پرستاری بهداشت روان (انجمن پرستاران آمریکا، ۲۰۰۰) استفاده شده است. طبقه‌بندی دوم مدل NANDA (۲۰۰۶-۲۰۰۵) (انجمن بین‌المللی تشخیص پرستاری آمریکای شمالی، ۲۰۰۵)، طبقه‌بندی پیامدهای پرستاری (NOC) (مورهد، جانسون و ماز، ۲۰۰۴) و طبقه‌بندی مداخلات پرستاری (NIC) (داچترمن و بولچک، ۲۰۰۴)، و کتاب راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانپزشکی، چاپ چهارم، متن بازنگری شده (DSM-IV-TR) (انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۲۰۰۰). بدیهی است که پرستاران و پزشکان در زمینه مراقبت از مددجویان و تعامل با سایر رشته‌ها جهت فراهم کردن یک محیط درمانی جامع و منسجم برای مددجویان و خانواده‌هایشان نقش بسزایی ایفا می‌کنند. درهم آمیختن تشخیص‌های (DSM-IV-TR) و تشخیص‌های NANDA باعث می‌شود که این کتاب به عنوان یک ابزار روشن و مختصر توسط پرستاران و دیگر متخصصان بهداشت و

سلامت در همه جا مورد توجه و استفاده قرار گیرد.

ساختار و ویژگی‌ها

فصل اول این کتاب، مبانی و اصولی اصلی عملکرد روان‌پرستاری را شرح می‌دهد. در این فصل ۶ مرحله پویا در فرایند روان‌پرستاری که عملکرد پرستاری را شکل و جهت می‌دهند - ارزیابی، تشخیص پرستاری، شناسایی پیامدها، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی - به عنوان مبنایی برای ساختار زیربنایی فصل‌های دیگر کتاب معرفی می‌شوند. علاوه بر این در فصل اول کتاب مباحث مختلفی اعم از مهارت‌های ارتباطی و ارتباط درمانی بین پرستار و مددجو، گذشته مددجو و اثر بررسی از قبیل بررسی وضعیت روانی، موضوعات حقوقی و اخلاقی و ارائه اسناد (یا مدارک مستندسازی) مورد بحث قرار می‌گیرد.

این فصل از کتاب با یک بررسی موردی و طرح مراقبتی که به تفصیل شرح داده شده است خاتمه می‌یابد، این بررسی درباره چگونگی تعریف طرح‌های مراقبتی برای مددجو در فصل‌های بعدی کتاب توضیح داده می‌شود. فصل دوم تا فصل یازدهم کتاب، اختلالات روانی را همان طور که در DSM-IV-TR شرح داده شده با استفاده از آخرین و جدیدترین اطلاعات پوشش می‌دهد.

پیوستگی و انسجام در ساختار فصل، دسترسی به اطلاعات خاص را برای دانشجویان آسانتر کرده است، همچنین به آنها کمک می‌کند تا برای اقدامات بالینی به‌طور مؤثر و بجا آماده شوند. هر فصل با شرح مختصر اما جامع و فرگیر یک اختلال روانی براساس مدل تشخیصی DSM-IV-TR آغاز می‌شود. کاربرد یک زبان شفاف و صریح در شناسایی نشانه‌های خاص معرف یک اختلال روانی به ما کمک می‌کند و ما را از حدس و گمان دور می‌کند.

تمام انواع اختلالات روانی همواره از خصوصیات زیر تبعیت می‌کنند:

- سبب‌شناسی (برای تشخیص‌های مشخص)
- همه‌گیرشناسی (آمار، تحقیقات و یافته‌های اخیر)
- معیارهای تشخیصی و ارزشیابی
- مداخلات (درمان‌های چند گانه، درمان با تجویز داروها)
- معیارهای پیش‌آگهی بیماری و ترخیص

علاوه بر منسجم‌بودن ساختار، فصل‌ها دربرگیرنده ویژگی‌هایی جهت تسهیل فرایند یادگیری هستند و اطلاعات کاربردی امکان دسترسی سریع به محیط‌های بالینی را فراهم می‌کند. در کادربندی‌های DSM-IV-TR مربوط به هر فصل، تشخیص‌های پرستاری مربوط به DSM-IV-TR برای دسترسی سریع فهرست شده است.

کادرهای آموزشی مددجو و خانواده شامل بخش‌های "پرستار نیاز دارد بداند که" و "آموزش مددجو و خانواده"، تمام جنبه‌های دستورات پس از درمان برای مددجویان و پرستاران (مراقبین) را پوشش می‌دهد. منابع آنلاین توجه پرستار را به سازمان‌های ملی حمایت‌کننده و ارائه‌دهنده اطلاعات جلب می‌کند.

طرح‌های مراقبتی

طرح‌های مراقبتی متمرکز در انتهای هر فصل به چشم می‌خورند. طرح‌های مراقبتی از جدیدترین روان‌پرستاری

علمی و تنوری منتج شده است که براساس معیارهای تشخیصی پایه گذاری شده اند، مورد توجه قرار می دهد و نیازها و مشکلات مددجو را نیز در زمینه های ذیل مورد بررسی قرار می دهد: بیولوژیکی، روانشناختی، معنوی (روحانی)، فرهنگی، تکاملی، اختصاصات سنی، جنسی، خانوادگی و موارد هم دیگر اعم از مشارکت اجتماعی، فعالیت های کاری و گروهی، اجتماعی و ارتباطی، درد و آسایش و راحتی.

مداخلات استفاده شده شامل درمان های محیطی و بیمارستانی، درمان روانی- اجتماعی، رابطه درمانی بین پرستار و مددجو، درمان گروهی، درمان خانوادگی، درمان رفتاری- شناختی، درمان دارویی، تکنیک های آموزش و فراگیری و اطلاعات تخصصی می باشد. طرح های مراقبتی پرستار ارائه دهنده اقدامات پرستاری خاصی است که در محیط های روانپزشکی و نیز در سایر مراکز مراقبتی- بهداشتی (مراقبت در خانه، کلینیک ها، مکان های حفاظتی) به بیمار روانی ارائه می شود؛ تشخیص های منتخب پرستاری از حوزه های آسیب شناسی روانی زیر که پرستاران با آن مواجه می شوند، ناشی می شوند:

اختلالات اضطرابی، اختلالات خلقی (افسردگی و مانیا)، واسکیزوفرنی و سایر اختلالات سایکوتیک، اختلالات انطباقی، اختلالات شخصیتی، اختلالات شیرخوارگی، کودکی و نوجوانی، اختلالات شناختی (دمانس، دلیریوم، فراموشی)، اختلالات وابستگی و سوء مصرف مواد، اختلالات خوردن و اختلالات جنسی. هر طرح مراقبتی پرستاری با ارزشیابی فصل و معیارهای تشخیصی براساس تشخیص پزشکی DSM-IV-TR و به دنبال آن مدل تشخیص پرستاری NANDA براساس طبقه بندی دوم آن در چهارچوب مفهومی و سیستم طبقه بندی در ارتباط است.

عبارت هایی که مورد تأکید هستند، رفتارهای مددجو را به طور اختصار توصیف می کنند. نکته جدیدی که در این ویرایش از کتاب به چشم می خورد این است که برچسب های NIC و NOC که با هر طرح مراقبتی به منظور آشنایی دانشجویان با اینگونه طبقه بندی نوظهور ارائه شدند و پرستاران با تجربه به آسانی آنها را برای استفاده در محیط های مراقبتی شان شناسایی می کنند؛ سپس طرح مراقبتی مطابق با مراحل فرآیند پرستاری در قسمت های زیر توسعه و گسترش داده می شوند:

- داده های مورد ارزیابی (شامل عوامل مرتبط [سبب شناسی] و خصوصیات محتمل یا عوامل خطر)
- معیارهای حاصل
- طراحی و اجرا (دربارگیرنده مداخلات دقیق و خاص پرستاری و دلایل منطقی آن)
- ارزشیابی

کلیه طرح های مراقبتی به دقت با استفاده از محیط های بالینی واقعی ایجاد شده اند و مثال هایی جهت راهنمایی پرستاران در ارائه بهترین مراقبت ممکن می باشند.

اولویت بندی در هر طرح مراقبتی مورد تأکید قرار گرفته است. هم چنین نمونه ها و مثال های محاوره ای درمانی و غیردرمانی، ارتباط مؤثر بین مددجو و پرستار را ارتقا می بخشد.

موضوعات مربوط به عملکرد پرستاری در طرح های مراقبتی در سرتاسر کتاب آورده شده است. موضوعات مربوط به علم پیری شناسی من جمله درمان و کنترل درد، به طور گسترده در طرح مراقبتی کم کشنگی حاد (فصل ۸) مورد بحث قرار گرفته است.

نیازهای خانواده و جامعه در راستای نیازهای تک تک افراد آن جامعه است، زیرا به طور کلی مشکلات یک فرد، خانواده و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

هفت طرح مراقبتی نوین در این ویرایش وجود دارد که تمرکز آنها روی خانواده است. کلیه ملاحظات معنوی و فرهنگی در هم ادغام شده‌اند زیرا این ملاحظات در تشخیص بیماری و درمان مددجو به روش‌های منحصر به فرد، تأثیر گذار هستند.

هم‌چنین طرح مراقبتی جدید در ضمیمه F با عنوان پریشانی معنوی (Spiritual distress) و با تشخیص‌های مختلف برای مددجویان آورده شده است.

به نام خدا

گسترده‌گی اختلالات مرتبط با روان از اضطراب گرفته تا پیچیده‌ترین اختلالات روان، باعث شده تا پرستاران به ویژه روان‌پرستاران به عنوان اصلی‌ترین مراقبان تیم درمان برای ارائه مراقبت‌های کیفی مناسب، حرفه‌ای و استاندارد نیازمند راهنمایی و تعلیم باشند. از آنجا که مفاهیم مراقبتی در حیطه روان‌پرستاری و روان‌پزشکی انتزاعی است، به کارگیری یک زبان مشخص، سلیس و پاسخ‌های واقع‌گرایانه و عملیاتی از سوی مراقبین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و اغلب دغدغه‌ای برای متخصصان بهداشت و سلامت می‌باشد.

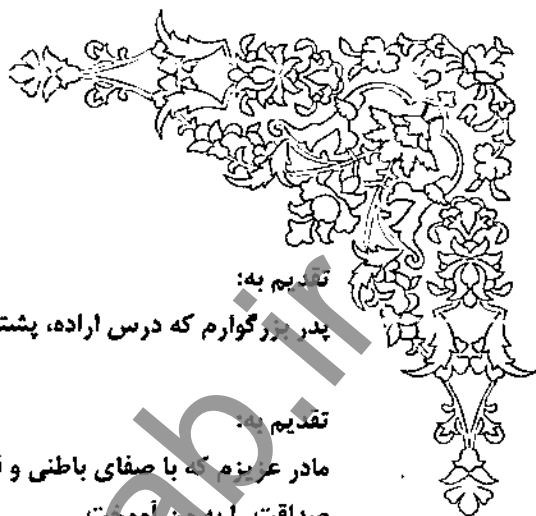
کتاب حاضر از جامع‌ترین و به روزترین کتب در زمینه برنامه‌های مراقبتی برای اختلالات روانی می‌باشد که در سرگیرنده اطلاعات پژوهشی و مداخلات علمی جدید در حوزه سلامت روحی-روانی در پرستاری و روان‌پزشکی برپایه و اساس علمی محکم از نظر محتوا و ساختار است و تلاش کرده تا اکتشافات جدید در بیولوژی و تکنولوژی را با هنر پرستاری درهم ادغام کند. به منظور انجام هر چه بیشتر متن از حوزه‌ها و سیستم‌های روان‌پزشکی و عملی پرستاری بهداشت روان منطبق بر مجامع بین‌المللی معتبر چون NAN، NIC، NOC، DSMIV، ANA، DA استفاده شده که می‌تواند عملکرد پرستاران و دانشجویان را بهبود بخشد و بسیاری از پیچیدگی‌های کار بالینی در مواجهه با بیماران و مددجویان را روشن سازد. این کتاب نیازها و مشکلات مددجو را در زمینه‌های گوناگون روان‌شناختی، بیولوژیکی، معنوی، فرهنگی، تکاملی، جنس، خانوادگی، اجتماعی، کاری و ارتباطی را مورد توجه قرار می‌دهد و انواع مداخلات و درمان‌های محیطی، روانی-اجتماعی، گروه‌درمانی، خانواده‌درمانی، شناختی-رفتاری، دارویی و غیره را مورد بحث قرار می‌دهد و بیش از همه نقطه قوت آن برنامه‌های مراقبتی جامع برای مددجویان و خانواده آنها می‌باشد.

این کتاب به عنوان منبعی بسیار ارزشمند و سهل‌الوصول برای دانشجویان پرستاری جهت دروس روان‌پرستاری و بهداشت روان و شرکت در آزمون‌های کارشناسی ارشد، استخدامی و پرستاران مشاغل در بخش‌های روان‌پزشکی است. در عین حال برای روان‌پزشکان، روان‌شناسان بالینی، مددکاران اجتماعی و به طور کلی برای همه کسانی که برای مددجویان روانی، خدماتی را ارائه می‌دهند مفید و آموزنده است و مطمئناً می‌تواند مهارت‌های حرفه‌ای و موفقیت در آزمون‌ها را ارتقا بخشد و قبولی در آزمون‌های استاندارد روان‌پرستاری را تضمین نماید. امیدوارم ترجمه این کتاب قدمی هر چند کوچک در راه پیشبرد علم پرستاری باشد.

هرچند تلاش مترجم بر آن بوده که در عین وفاداری به متن، ترجمه‌ای روان و قابل فهم به علاقمندان ارائه دهد، اما تعجبی ندارد که کاستی‌هایی در کار دیده شود، چرا که متن حاضر تلاش ذهنی و بضاعت مترجم به شمار می‌آید لذا صمیمانه پذیرای نظرات و راهنمایی خواننده نکته‌سنج و مشتاق هستم.

برخود لازم می‌دانم که از زحمات بی‌شائبه و فراوان جناب آقای رنجبر و همکاران محترمشان در مؤسسه انتشاراتی اندیشه رفیع که نقش اصلی را در آماده‌سازی، تنظیم، تدوین و انتشار این کتاب متحمل شدند صمیمانه تشکر نمایم و از خداوند سبحان سلامتی و توفیق روزافزونشان را آرزو می‌کنم.

خداوند یکباراسپاس می‌گویم که توفیق ارائه این خدمت فرهنگی را به من اعطا فرمود تا با ترجمه این کتاب گوشه‌ای از مسئولیت‌های خود را در امر آموزش، اطلاع‌رسانی و تأمین بهداشت روان ادا کرده باشم.

تقدیم به:

پدر روزگوارم که درس اراده، پشتکار و خواستن را به من آموخت

تقدیم به:

مادر عزیزم که با صفای باطنی و قلبی آکنده از عشق، محبت و
صداقت را به من آموخت

تقدیم به:

همسر مهربانم که خوشبختی، طراوت و گرمی را به زندگیم
می‌بخشد

و تقدیم به:

همه اساتید، پرستاران، دانشجویان پرستاری و مراقبین سلامت

۱۳	۲ - فرآیند پرستاری
۴۲	۲ - اضطراب و اختلالات مرتبط
۱۰۶	۳ - اختلالات خلقی
۱۷۵	۴ - اسکیزوفرنی و سایر اختلالات سایکوتیک
۲۲۶	۵ - اختلالات انطباقی
۲۴۷	۶ - اختلالات شخصیت
۳۳۵	۷ - اختلالات شیرخوارگی، کودکی و نوجوانی
۳۸۹	۸ - اختلالات شناختی: دلیrium، دمانس و اختلالات فراموشی
۴۳۵	۹ - اختلالات مرتبط با مواد
۴۷۹	۱۰ - اختلالات خوردن
۵۱۱	۱۱ - اختلالات جنسی و هویت جنسی
۵۳۳	ضمیمه A - رهنمودهای مداخله و ارزیابی خودکشی
۵۳۵	ضمیمه B - بحران و مداخله در بحران
۵۳۷	ضمیمه C - حقوق بیمار
۵۳۸	ضمیمه D - رهنمودهایی برای انزوا (حبس کردن) و محدودیت (مهار فیزیکی) بر مبنای استانداردهای JCAHO
۵۴۲	ضمیمه E - سوگ و فقدان: مراقبان، بیماران، و خانواده‌ها
۵۴۸	ضمیمه F - معنویت به عنوان بعدی از انسان
۵۵۶	ضمیمه G - درمان‌های روانپزشکی و روانی اجتماعی
۵۶۳	ضمیمه H - سایکوفارماکولوژی
۵۹۶	ضمیمه I - مقایسه تئوری‌های تکامل
۶۰۱	ضمیمه J - مکانیسم‌ها و راهکارهای دفاعی
۶۰۴	ضمیمه K - استانداردهای مراقبتی برای پرستاری سلامت روانی - روان پزشکی
۶۰۶	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی